

EUROPOS SVEIKATOS INFORMACIJOS IR BIBLIOTEKŲ ASOCIACIJAI – 25

Mintis įkurti Europos medicinos bibliotekininkų organizaciją sklandė nuo 1-ojo tarptautinio medicinos bibliotekininkų kongreso, įvykusio 1953 m. Londone. Penkojoje Tarptautinėje medicinos bibliotekininkų konferencijoje Tokiuje (1985 m.) tarp 600 delegatų tik 25 buvo iš Europos šalių. Tai privertė susimąstyti, kad būtina susirinkti tik Europos šalių medicinos bibliotekininkams aptarti jiems aktualius klausimus. Europos medicinos bibliotekininkų konferenciją nuspresta sušaukti Briuselyje. Ursula Hausen (WHO Library, Genève), Cristine Deschamps (Université de Paris) ir Marc Walckiers sutiko būti šios konferencijos organizatoriais.

1986 m. spalio 22–25 d. Briuselyje įvykusioje pirmojoje Europos šalių medicinos bibliotekininkų konferencijoje dalyvavo 300 delegatų iš 27 Europos šalių. Konferenciją rėmė ir finansavo Europos Sąjungos Komisija, PSO bei PSO Europos regioninis biuras. Konferencija turėjo didelį pasisekimą – tapo aišku, kad panašius susitikimus verta ir toliau rengti. Visų delegatų vieningai buvo nuspresta įkurti Europos sveikatos informacijos bibliotekininkų asociaciją, kuri tėstų įvairių lygių Europos medicinos bibliotekininkų bendradarbiavimą.

1987 m. rugpjūčio 18 d. IFLA konferencijoje Braitone (Didžioji Britanija) buvo patvirtinti *European Association for Health Information and Libraries* (EAHIL) steigimo dokumentai, išrinktas prezidentas (Marc Walckiers) ir valdyba.

Sveikata ir ligos nežino sienų, tad informacija reikia dalytis, – tokiu šūkiu savo veiklą pradėjo naujoji asociacija, išsikėlus i tikslus: gerinti Europos medicinos bibliotekininkų bendradarbiavimą, stiprinti ryšius tarp Rytų ir Vakarų šalių medicinos bibliotekininkų, rengti sveikatos ir medicinos bibliotekų darbo standartus, gerinti šios srities bibliotekininkų profesinio tobulėjimo įgūdžius ir sąlygas, rengti tėstinio mokymo

programas bei mokymus ir atstovauti medicinos bibliotekoms Europos Sąjungos institucijose bei PSO.

EAHIL nariais, turinčiais balsavimo teisę, gali būti visų Europos šalių medicinos bibliotekininkai ir informacijos specialistai kaip individualūs nariai; medicinos bibliotekos bei sveikatos priežiūros centrai kaip instituciniai nariai; nacionalinės ar regioninės bibliotekininkų ar informacijos specialistų asociacijos kaip kolektyviniai nariai.

Nariais, neturinčiais balsavimo teisės, gali būti visi minėtų kategorijų atstovai iš kitų pasaulio šalių, taip pat verslo įmonės, kurių interesai sutampa su Asociacijos tikslais, remiančios jos veiklą.

Kas dveji metai organizuojamos EAHIL konferencijos, renkami valdymo organai bei prezidentas. Organizuojami seminarai, stažuotės, specialistų mainai, projektai, skatinantys bendradarbiavimą tarp medicinos bibliotekų ir bibliotekininkų Europoje. Nuo 1987 m. kas ketvirtį leidžiamas naujienlaiškis anglų ir prancūzų kalbomis „Newsletter to European Health Librarians. Des Bibliothecaires Europeens de la Sante“, o nuo 2005 m. – anglų k. „Journal of the European Association for Health Information and Libraries“ (ir elektroninė versija).

Europos šalių atstovams individuali narystė nemojama. Organizacija laukia kiekvieno aktyvaus dalyvio, galinčio teikti pasiūlymus, kelti idėjas, diskutuoti, dalytis patirtimi.

1994 m. EAHIL konferencijoje Osle (Norvegija) pirmą kartą dalyvavo Lietuvos medicinos bibliotekų atstovės Dalia Daujotienė, Giedrė Zdanovičienė iš Lietuvos medicinos bibliotekos bei Meilė Kretavičienė ir

Baltijos šalių delegacija su kolegėmis iš Norvegijos EAHIL konferencijoje Osle. 1994 m.

Daiva Jurkšaitienė iš Kauno medicinos akademijos bibliotekos. Konferencijos vietas organizacinio komiteto vadovė Elisabet Husem rašė: „Organizuojant EAHIL konferenciją Osle vienas iš mūsų tikslų buvo pakvesti kiek įmanoma daugiau dalyvių iš Baltijos šalių, Rytų bei Centrinės Europos.“ Tad konferencijoje Osle dalyvavo 40 kolegų iš šių šalių.

EAHIL svarbą pajutome netrukus. 1995 m., kai Lietuvos Vyriausybė priėmė nutarimą Lietuvos medicinos biblioteką iškelti į nepritaikytas bibliotekos reikmėms patalpas (o tai būtų prilygę bibliotekos sunaikinimui), buvo kreiptasi į EAHIL prezidentę prašant paskleisti informaciją apie padėti Lietuvos medicinos bibliotekoje pasaulio bibliotekininkų bendruomenei. Netrukus Lietuvos valstybės vadovai gavo oficialius EAHIL prezidentės pasirašytus laiškus su prašymu atsižvelgti į bibliotekos reikmes.

Oslo konferencijoje Norvegijos bibliotekų asociacijos Sveikatos bei medicinos bibliotekų sekcijos narių iniciatyva užsimezgusi pažintis išaugo į glaudų bendradarbiavimą, nuoširdžią draugystę. Nuo 1994 m., įkūrus Šiaurės-Baltijos šalių asociaciją (Nordic-Baltic Association for Medical and Health Information), nuolat buvo organizuojami dalykiniai susitikimai – seminarai, rengiamos mokymo programos. 1999 m. Tartu EAHIL seminare dalyvavo net 13 medicinos bibliotekininkų iš Lietuvos. Pranešimus skaitė Salvinija Kocienė (Lietuvos medicinos bibliotekos direktorė) ir Meilė Kretavičienė (Kauno medicinos universiteto bibliotekos direktorė). 2001 m. nemaža grupė Lietuvos medicinos bibliotekininkų buvo pakvesti į kelionę po Norvegijos bibliotekas. Apie Lietuvos medicinos biblioteką pranešimą parengė Daiva Širkaitė, atsakinga ir už TBA veiklą. Tais metais buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Šiaurės ir Baltijos šalių dėl nemokamo straipsnių kopijų siuntimo Lietuvos medicinos bibliotekai bei Kauno medicinos akademijos bibliotekai. 2000 m. prasidėjo testinių mokymų ciklas „Transfer of Knowledge“. Projekto esmė buvo ne tik mokytis, bet ir gebeti perteikti įgytas žinias savo kolegomams ir skaitytojams. Vienos kolegės tapo puikiomis konsultantėmis, kitos įsitraukė į mokymų programą. Sužinojome, kaip reikia vertinti informaciją, kokia informacija patikima, kodėl yra vertinga sveikatos priežiūros specialistams.

Į mokymų programą aktyviai įsijungė Meilė Kretavičienė, Lina Šaferienė iš Kauno medicinos universiteto bibliotekos, kiek vėliau prie jų prasidėjo Jūratė Stukienė iš Lietuvos medicinos bibliotekos. Šios kolegės tapo ir vertėjomis iš anglų į rusų (ir atvirkšciai), kai į projektą buvo įtraukti bibliotekininkai iš Sankt Peterburgo ir Šiaurės Rusijos medicinos bibliotekų.

EUROPEAN ASSOCIATION FOR
HEALTH INFORMATION
AND LIBRARIES

ASSOCIATION EUROPÉENNE POUR
L'INFORMATION ET LES
BIBLIOTHEQUES DE SANTE

Mr. Algirdas Brazauskas
The President of Lithuania
Gedimino pr. 53
Vilnius, 2026

Oslo 19.4.95

Your Excellency,

I am writing on behalf of the European Association for Health Information and Libraries to express the Association's grave concern at recent developments concerning the Lithuanian Library of Medicine. An effective and properly funded medical information service is an essential component of a national policy for health. Without such services, it is impossible for health care professionals to provide proper and cost-effective care for the population. International accreditation and recognition of medical education programmes and qualifications is also likely to be at risk in such a situation.

To develop and perform effectively, library and information services require a relatively stable environment within which proper collection and service planning to take place. The difficult economic climate in which Europe's emerging countries have to operate make it more than usually difficult to achieve an ideal operating environment, but the transfer of the Lithuanian Library of Medicine to unsuitable accommodation and at short notice threatens the viability and future of an important national resource.

On behalf of this Association, I urge you to reconsider the Lithuanian Library of Medicine's position in the light of my letter and to take steps to provide it with adequate and assured accommodation in which to contribute effectively to the development of Lithuania's national health care system.

Your faithfully

Elisabeth Husem
Elisabeth Husem
EAHIL President

60 rue de la Concorde • B-1050 Bruxelles • Belgium • Tel : 32-2-511 80 63 • Fax : 322-511 80 63
Bank : BNL, Ag. Galerie Louise, B-1050 Brussels, Acc. : 310-0650373-74
Postcode : CCF : B-1100 Brussels, Acc. : 300-1294232-58

Skandinavijos šalių kolegų dėka plėtėsi mūsų akiratis, augo pasitikėjimas bei galimybės dalyvauti organizacijos veikloje. Meilė Kretavičienė ne vieną kadenciją buvo renkama į EAHIL valdybą, Jūratė Stukienė (LMB) – tarybos nare.

2012 m. EAHIL jubiliejinė konferencija *Sveikatos informacija be sienų* vėl surengta Briuselyje, organizacijos įkūrimo lopšyje.

Šiandien norisi padėkoti žmonėms, kurie pirmieji Baltijos šalių medicinos bibliotekininkams pralaužė ledus tarp Rytų ir Vakarų, draugiškai sutiko ir priėmė į savo bendruomenę. Sakoma, kad gerų žodžių niekada nebūna per daug, kad ir vėlai pasakyti. Dėkojame EAHIL 4-osios konferencijos Osle organizaciniam komitetui ir jo pirmininkei Elizabet Husem už Baltijos šalių medicinos bibliotekininkų pakvietimą, už sudarytas sąlygas šiestis ir tobulėti.